

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Кафедра видавничої справи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія видавничої справи

Спеціальності *061 Журналістика*

Освітнього рівня *першого (бакалаврського)*

Освітньої програми *«Видавнича справа та редагування»*

2018–2019 рік

Розробник:

Осмоловська Олена Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Осмоловська Олена Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри видавничої справи

Протокол № 6 від 23 січня 2019 року

Завідувач кафедри

видавничої справи

Л.Г.Масімова

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Видавнича справа та редагування»

_____ року

Гарант освітньо-професійної програми

В.І.Шпак

Робочу програму перевірено

___, ___, 2019 р.

Заступник директора Інституту журналістики

з навчальної роботи

О.А. Росінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. підпис (ПБ), «__» __ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. підпис (ПБ), «__» __ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. підпис (ПБ), «__» __ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. підпис (ПБ), «__» __ 20__ р., протокол № ____

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Результати навчання за дисципліною.....	5
4. Структура навчальної дисципліни.....	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	10
6. Контроль навчальних досягнень.....	17
7. Навчально-методична карта дисципліни	23
8. Рекомендовані джерела.....	26
Додатки	
<i>Плани семінарських занять.....</i>	29

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання (денна)
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	6 / 180
Курс	1
Семестр	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	5
Обсяг кредитів	6
Обсяг годин, в тому числі:	180
Аудиторні	70
Модульний контроль	10
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	70
Форма семестрового контролю	Екзамен

2. Мета навчальної дисципліни –

вивчення історії видавничої справи від виникнення писемності, зародження рукописних шкіл, вивчення шедеврів давнього письма та письма епохи середньовіччя, винайдення друкарського верстата та розповсюдження друкарства у світі, розвиток видавничої справи, зародження періодичних видань до сучасного стану видавництва як у світі, так і в Україні. Отже, головною метою є вивчення історії видавничої справи у контексті подвійної розвитку книгарства у світі – і як матеріальної складової, і як духовної та культурної спадщини людства.

Завдання дисципліни передбачають:

- розвивати *фахові компетентності* спеціальності:
- ФК-3 Здатність проводити дослідження для ефективного просування медійного продукту:
- здатність виконувати ринково-дослідну та прогнозно-аналітичну діяльність;
- можливість передбачити тенденції та перспективи розвитку ринку видавничої продукції.
- ФК-4 Здатність розвивати й підтримувати на якісному рівні професійну діяльність:
- здатність генерувати нові ідеї у професійній сфері;
- здатність до використання базових уявлень про історію, становлення та розвиток видавничо-редакторської справи в сучасній практиці фахівця.

3.Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

ПРН-18 Розвивати й підтримувати на якісному рівні професійну діяльність.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторна	Модульні	
Змістовий модуль 1. Зародження і розвиток книгодрукування.							
Тема 1. Зародження видавничої справи у світі. Історичний аспект.	16	2					14
Тема 2. Передумови виникнення книгодрукування, первісний видавничий матеріал.	2		2				
Тема 3. Рукописна книга середньовіччя. Світові осередки рукописання.	2	2					
Тема 4. Світові осередки рукописання.	2		2				
Тема 5. Рукописна книга Русі.	2		2				
Тема 6. Життя та діяльність винахідників друкарства (Лауренс Янзон Костер, Йоган Гуттенберг).	2		2				
Тема 7. Життя та діяльність Ш.Фіоля, І.Федорова, С.Дропана	2		2				
Модульний контроль	2					2	
Разом	30	4	10			2	14
Змістовий модуль 2. Історія книгодрукування у XVI - XVIII ст.							
Тема 8. Книгодрукування у країнах Європи у XVI– XVIII ст.	2	2					

Тема 9. Книгодрукування у XVI– XVIII ст.: Англія, Іспанія, Нідерланди.	2		2				
Тема 10. Видавнича справа Європи у XVI– XVIII ст.: Німеччина, Італія, Франція.	2		2				
Тема 11. Видавнича справа у Польщі, Чехії, Болгарії та інших слов'янських країнах у XVI – XVIII ст.	2		2				
Тема 12. Друкарство на Київщині, Поліссі та Чернігівщині.	16	2					14
Тема 13. Видавнича діяльність Києво-Печерської лаври XVII-XVIII століттях.	2		2				
Тема 14. Видавничий рух інших національностей на етнографічних землях України.	2		2				
Модульний контроль	2					2	
Разом	30	4	10			2	14
Змістовий модуль 3. Видавнича справа XIX – початку XXст.							
Тема 15. Вплив науково-технічного прогресу на друкарську справу у кінці XIX початку XX ст.	8	2					6
Тема 16. Книговидавнича галузь у Західній Європі XIX століття (на прикладах Великої Британії, Франції та Німеччини).	2		2				
Тема 17. Видавничий комплекс Сполучених Штатів Америки та Канади XIX століття.	10		2				8
Тема 18. Видавнича справа в умовах цензурних обмежень і заборон (XIX ст.)	2		2				
Тема 19. Видавнича діяльність М.Драгоманова, Б.Грінченка, І.Франка, М.Грушевського	2		2				
Тема 20. Особливості розвитку наукового книговидавництва. Видатні редактори і видавці університетських видавництв.	2	2					
Тема 21. Видавничий рух доби визвольних змагань	2		2				

Модульний контроль	2					2	
Разом	30	4	10			2	14
Змістовий модуль 4. Розвиток видавничої справи XX – початку ХХІст.							
Тема 22. Розвиток видавничої справи XX – початку ХХІст.	8	2					6
Тема 23. Видавнича справа Східної і Центральної Європи XX ст. (на приклада Польщі, Білорусі та Росії).	8		2				
Тема 24. Створення видавничих конгломератів	8		2				
Тема 25. Видавнича діяльність І.Огієнка.	10		2				8
Тема 26. Українська видавнича справа радянської доби та за кордоном (Німеччина, Франція, Канада)	2	2					
Тема 27. Інноваційні технології та міжнародне співробітництво у світовому книговиданні.	2	2					
Тема 28. Міжнародне співробітництво у світовому книговиданні.	2		2				
Модульний контроль	2					2	
Разом	30	6	8			2	14
Змістовий модуль 5. Розвиток видавничої справи України XX – початку ХХІст.							
Тема 27. Видавнича справа радянської доби.	16	2					14
Тема 28. Книгодрукування в УРСР. Самвидав.	2		2				
Тема 29. Українська видавнича справа радянської доби та за кордоном (Німеччина, Франція, Канада)	2		2				
Тема 30. Видавнича справа і дисидентський рух	2		2				
Тема 31. Видавнича справа в незалежній Україні 1991-2018 роки.	2	2					
Тема 32. Особливості книговидання України в період розпаду СРСР	2		2				

Тема 33. Формування державної політики у видавничій галузі	2		2				
Тема 34. Міжнародне співробітництво	2		2				
Тема 35. Сучасний стан киговидавничої галузі та основні тенденції розвитку	2		2				
Модульний контроль						2	
Разом	34	4	14			2	14
Підготовка та проведення контрольних заходів. Семестровий контроль	30						
Разом	180	20	50			10	70

5. ПРОГРАМА

Змістовий модуль I.

Зародження і розвиток книгодрукування.

Тема 1. Лекція. Зародження видавничої справи у світі. Історичний аспект.

Історичні передумови виникнення книгодрукування. Виникнення письма та алфавіту як предтеча книгописання. Первинний видавничий матеріал та специфіка його використання. Первинні книжкові форми.

Тема 2. Передумови виникнення книгодрукування, первісний видавничий матеріал. (2 год.)

Передвісники сучасного письма, види та особливості (предметне письмо, піктограми, ідеографічне письмо, звукове). Різновиди першого видавничого матеріалу (камінь, глина, кістки тварин, дерево, бамбукові пластини, шовк, пергамент, папірус, папір). Стародавні форми первісних книг. Світові осередки рукописання, писемні пам'ятки Стародавнього світу.

Тема 3. Лекція. Рукописна книга. Світові осередки рукописання.

Писемні пам'ятки Ассирії, Єгипту. Писемні пам'ятки Китаю. Писемні пам'ятки Греції та Риму. Манускрипти Візантії. Латинські манускрипти. Внутрішня структура та оздоблення рукописних книг. Роль рукописної книги в суспільному поступі. Причини поширення рукописання. Становлення книгозбірень. Книга в долях Горація та Овідія. Вимоги давньоєврейських талмудистів до переписувачів книг.

Тема 4. Світові осередки рукописання. (2 год.)

Писемні пам'ятки Ассирії, Єгипту. Писемні пам'ятки Китаю. Писемні пам'ятки Греції та Риму. Манускрипти Візантії.

Тема 5. Рукописна книга Русі. (2 год.)

Соціальна, інформаційна та пізнавальна функція перших рукописних текстів. Протоукраїнський архів «Кам'яна могила». Велесова книга – найдавніша рукописна пам'ятка української культури. Реймська Євагнелія.

Тема 6. Життя та діяльність винахідників друкарства (Лауренс Янсзон Костер, Йоган Гуттенберг). (2 год.)

Доля друкарського винаходу. Лауренс Янсзон Костер. Йоган Гуттенберг. Поширення друкарства в Європі. Відмінності технології друкарства на Заході і Сході. Противники друкарства. Значення друкарства: редакційно-видавничий аспект.

Тема 7. Життя та діяльність Ш.Фіоля, І.Федорова, С.Дропана. (2 год.)

Ш.Фіоль. І.Федоров. С.Дропан. Причини виникнення та доказова база концепцій Російська (радянська) концепція. Концепція західних учених. Концепція Івана Огієнка. Концепція Ореста Мацюка і Якіма Запаса.

Змістовний модуль 2. Історія книгодрукування у XVI - XVIII ст.

Тема 8. Лекція. Книгодрукування у країнах Європи у XVI– XVIII ст.

Історія появи друкарських верстатів в Англії. Університетські друкарні. Жанровий і тематичний репертуар перших книг. Вплив географічного та соціально-політичного фактору на розвиток видавничої справи. Утворення королівської типографії. Богословська та світська книга – протистояння і розвиток. Просвітництво та енциклопедичні видання як популяризація книги. Початок книгодрукування в Англії. Система розповсюдження книг у Великій Британії XVI ст. Наказ про ліцензування книг. Державна монополія на друк книжок. Асоціація університетських видавництв. Видавнича справа Іспанії XVI ст. Видавнича справа в Нідерландах у XVI ст. Становлення журналістики в Великій Британії, Іспанії, Нідерландах. Книговидавництва XVI ст. Видавнича справа Німеччини XVI–XVIII ст.. Видавнича справа в Італії XVI–XVIII ст. Видавнича справа у Франції XVI–XVIII ст. Принципи функціонування книговидавництва. Друкована книга як елемент технічного прогресу. Організація процесу книгорозповсюдження в XVI–XVIII ст.. Становлення журналістики в Німеччині, Італії, Франції.

Тема 9. Книгодрукування у XVI– XVIII ст.: Англія, Іспанія, Нідерланди. (2 год)

Історія появи друкарських верстатів в Англії. Університетські друкарні. Утворення королівської типографії. Початок книгодрукування в Англії. Система розповсюдження книг у Великій Британії XVI ст. Видавнича справа Іспанії XVI ст. Видавнича справа в Нідерландах у XVI ст.

Тема 10. Видавнича справа Європи у XVI– XVIII ст.: Німеччина, Італія, Франція. (2 год)

Видавнича справа Німеччини XVI–XVIII ст. Видавнича справа в Італії XVI–XVIII ст. Видавнича справа у Франції XVI–XVIII ст. Принципи функціонування книговидавництва. Друкована книга як елемент технічного прогресу.

Тема 11. Видавнича справа у Польщі, Чехії, Болгарії та інших слов'янських країнах у XVI – XVIII ст. (2 год)

Видавнича справа Польщі XVI–XVIII ст. Видавнича справа в Чехії XVI–XVIII ст. Видавнича справа у Болгарії XVI–XVIII ст. Видавнича справа в інших слов'янських країнах у XVI – XVIII ст.

Тема 12. Лекція. Друкарство на Київщині, Поліссі та Чернігівщині.
Житейські і професійні перипетії у Івана Федоровича в Острозі.

Острівська та Дерманська друкарні.

Почаївський осередок книгодруку. Кирило Ставроецкий. Боротьба
Почаївських друкарів за право друку. Боротьба католиків і православних за
право володіти друкарнею. Значення Почаївської друкарні в історії
української культури.

Рохманівська, Четвертинська та Кремянецька друкарні.

Чернігівсько-сіверський друкарський осередок Перша друкарня в Чернігові.
Друкарня Лазара Барановича: Новгород-Сіверський період. Чернігівський
період.

Панівецька друкарня. Яришівська друкарня. Тульчинська друкарня.

Міньковецька друкарня. Дунаєвецька друкарня. Могилівська друкарня.

Янівська друкарня. Кам'янецька друкарня.

**Тема 13. Видавнича діяльність Києво- Печерської лаври у XVII-XVIII
століттях. (2 год)**

Заснування друкарні: перекази, документальні свідчення. Єлисей

Плетенецький. Папір і папірні для друкарні. Початок книгодрукування в Лаврі.

Загальні умови, характер і особливості печерського книговидання. Лавра і
книгообмін українських земель. Вплив печерських видань на культуру народів
Європи.

**Тема 14. Видавничий рух інших національностей на етнографічних землях
України.(2 год)**

Польське друкарство. Єврейське друкарство. Російське друкарство. Друкарство

у Єлисаветграді. Друкарство у Кременчузі. Друкарство у Харкові. Друкарство у

Миколаєві. Друкарство у Яссах і Дубоссарах. Друкарство у Полтаві і Глухові.

Мандрівна друкарня кн. Потьомкіна.

Змістовний модуль III.

Видавнича справа XIX – початку XXст.

**Тема 15. Лекція. Вплив науково-технічного прогресу на друкарську справу
у кінці XIX початку XX ст.**

Удосконалення ротаційної, тигельної машин. Фотомеханічний спосіб
репродукування художніх оригіналів. Види друку (плоский, високий,
глибокий). Механізація брошурувальних процесів. Технізація складального

процесу. Кольоровий друк. Розвиток шрифтів та ксилографії. Розвиток мистецтва гравюри на металі.

Тема 16. Книговидавнича галузь у Західній Європі ХІХ століття (на прикладах Великої Британії, Франції та Німеччини).

Загальні тенденції розвитку книговидавничої галузі у Західній Європі ХІХ століття. Особливості книговидання Великої Британії. Особливості книговидання Франції. Особливості книговидання Німеччини.

Тема 17. Видавничий комплекс Сполучених Штатів Америки та Канади ХІХ століття.

Види видавничої продукції США. Типи видавництв за специфікою продукції. Асоціація університетських видавництв. Книжкові імперії «Мак Гроу Хилл Пабליкейшис Компані», «Рендом Хаус», «Вентам букс». Книжковий ринок США. Поліграфічна промисловість: традиції та новаторство.

Тема 18. Видавнича справа в умовах цензурних обмежень і заборон (ХІХ ст.)

Цензура в Російській імперії. Причини виникнення цензури в Росії і специфіка її застосування до українського друку.

Принципові відмінності в умовах розвитку раннього друкарства в Україні і Росії. Початок цензури українських друків. Посилення каральних функцій цензури. Специфіка застосування цензурного законодавства до українського друку. Українські видання до викриття Кирило-Мефодіївського братства. Цензурний терор після “справи братчиків”. Справа Каленика Шейковського. Українські граматики – російським алфавітом.

Основні антиукраїнські цензурні циркуляри та їх вплив на друкарство. Валуєвський циркуляр 1863 року. Емський указ 1876 року. Цензура після Емського указу. Революція 1905 року і спроба скасування цензури українського друку. Царський маніфест від 17 жовтня 1905 року. Видавничий рух в умовах дії Валуєвського і Емського указів.

Цензура видавничої справи як чинник заборони українства. Особливо “крамольні” книги. Сторінки цензурних журналів як свідки нищення українства. Форми цензурних репресій проти українських видавців та редакторів.

Тема 19. Видавнича діяльність М.Драгоманова, Б.Грінченка, І.Франка, М.Грушевського. (2 год)

Видавнича справа М.Драгоманова. Видавнича справа Б.Грінченка. Видавнича діяльність І.Франка. Видавнича діяльність М.Грушевського.

Тема 20. Особливості розвитку наукового книговидання. Видатні редактори і видавці університетських видавництв.(2 год)

Перші друкарі та організація їхньої роботи. Відкриття літографії. Початкові правила роботи видавців. Роль М.Максимовича у розвитку наукової книги. Тематичний аспект наукового книговидання.

Тема 21. Видавничий рух доби визвольних змагань (2 год)

Ситуація з українським друком напередодні Лютневої революції 1917 року. Відновлення цензури. Напівлегальне книговидання. Формування нової видавничої мережі. Політика українських урядів у видавничій справі. Видавництва «Час», «Криниця», «Вернигора», «Друкар», «Вік», «Дзвін»: засновники, редактори, тематичний репертуар.

Змістовний модуль IV.

Розвиток видавничої справи XX – початку XXIст.

Тема 22. Лекція. Розвиток видавничої справи XX – початку XXIст.

Міжнародна книжкова торгівля, експорт та імпорт основних та субсидіарних прав, боротьба з міжнародним піратством у сфері авторського права; експорт та імпорт видавничих та поліграфічних послуг; створення транснаціональних компаній. Злиття та поглинання, світові бестселлери, видавнича експансія на нові ринки.

Тема 23. Видавнича справа Східної і Центральної Європи XX ст. (на прикладах Польщі, Білорусі та Росії). (2 год)

Основні загальні тенденції. Вплив політичної ситуації у світі на розвиток видавничої справи. Найбільші видавничі осередки регіону.

Тема 24. Створення видавничих конгломератів. (2 год)

Історія створення видавничих ТНК. Визначення, особливості поняття ТНК. Характеристика основних сучасних видавничих ТНК. Топ 5 видатних гравців на сучасному світовому ринку.

Тема 25. Лекція. Інноваційні технології та міжнародне співробітництво у світовому книговиданні.

Впровадження електронного книговидання, міжнародна договірна база видавничого бізнесу, інформаційні ресурси, міжнародні книжкові проекти, популяризація читання, Міжнародна асоціація видавців (МАВ), актуальні питання на порядку денному міжнародних видавців.

Тема 26. Міжнародне співробітництво у світовому книговиданні. (2 год)

Розвиток електронного книговидання. Міжнародна договірна база. Міжнародні книжкові проекти. Міжнародні книжкові ярмарки-виставки.

Змістовний модуль V.

Розвиток видавничої справи України XX – початку XXIст.

Тема 27. Лекція. Видавнича справа радянської доби.

Ідеологічний контроль друкованого слова. Особливості діяльності редактора і видавництва в умовах тоталітарного суспільства. Становлення й організація роботи радянських видавництв. Головліт як чинник придушення інакодумства в друкарській справі. Адміністративний процес. Русифікація видавничої справи.

Тема 28. Книгодрукування в УРСР. Самвидав. (2 год)

Творення нової книговидавничої системи. Становлення законодавчої бази. Державні органи щодо управління видавничою справою. Еволюція видавничої мережі радянського типу. Формування типології видавництв. Структура українського книговидання напередодні розвалу Радянського Союзу. Головліт як чинник придушення інакодумства в друкарській справі. Самвидав.

Тема 29. Українська видавнича справа радянської доби та за кордоном (Німеччина, Франція, Канада) (2 год)

Українська еміграція і друковане слово. Видавнича діяльність часопису “Тризуб”. Перша українська книгарня Парижа. Перша українська друкарня у Франції. Видавництва й часописи першої хвилі еміграції в Канаді. Друковане слово другої і третьої хвиль еміграції. Сучасний період. Видавничі центри новітньої доби.

Тема 30. Видавнича справа і дисидентський рух (2 год)

Визначення понять «дисидент» та «дисидентський рух». Розвиток «інтелектуального» дисидентства в Україні. Видавничі здобутки та втрати дисидентського періоду.

Тема 31. Лекція. Видавнича справа в незалежній Україні 1991-2019 роки.

Організаційний та законодавчий аспект видавничої справи. Тематичний, мовний та географічний аспекти видавництва. Успішні видавництва сучасної України. Перспективи розвитку. Літературні премії України. Формування виставкового іміджу країни. Критичний стан системи книгорозповсюдження. Державна політика.

Тема 32. Особливості книговидання України в період розпаду СРСР (2 год)

Руйнація видавничої системи. Особливості функціонування книгорозповсюдження. Пошук нових форм і методів на книжковому ринку.

Тема 33. Формування державної політики у видавничій галузі (2 год)

Історичний аспект. Державні інституції у видавничій галузі. Формування та реалізація державних видавничих програм. Світовий досвід.

Тема 34. Міжнародне співробітництво (2 год)

Міжнародна договірна база видавничого бізнесу. Інформаційні ресурси. Міжнародні книжкові проекти, популяризація читання. Міжнародна асоціація видавців (МАВ), актуальні питання на порядку денному міжнародних видавців. Міжнародні книжкові виставки.

Тема 35. Сучасний стан киговидавничої галузі та основні тенденції розвитку (2 год)

Організаційний та законодавчий аспект видавничої справи. Статистичний аналіз розвитку галузі 2017-2018 рр. Успішні видавництва сучасної України. Перспективи розвитку. Книжкові проекти сучасної України.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	кількість одиниць	максимальна кількість балів	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій											
Відвідування семінарських занять	1	5	5	5	5	5	5	3	3	7	7
Відвідування на практичному занятті											
Робота на семінарському занятті	10	5	50	5	50	5	50	3	30	7	70
Робота на практичному занятті											
Лабораторна робота (в тому числі допук, виконання, захист)											
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	2	10	2	10	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ											
<i>Разом</i>			85		85		90		68		107
Максимальна кількість балів	435										
Розрахунок коефіцієнта	Розрахунок: 435:60=7,3										

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль I.

Зародження і розвиток книгодрукування. (14 год.)

1.1. Написати реферат (до 3 стор) на тему: «Форми первісних книг»- 14 год.

Змістовий модуль II.

Історія книгодрукування у XVI - XVIII ст. (14 год.)

2.1. Зробіть презентацію видавничої діяльності Києво-Печерської лаври в системі "Power-Point" – 14 год.

Змістовий модуль III.

Видавнича справа XIX – початку XXст. (14 год.)

3.3. Підготувати презентацію по окремому видавцю чи видавничому дому XIX століття (за вибором студента) – 8 год.

3.3. Підготувати реферат за темою «Видавництва та видавці періоду визвольних змагань» – 6 год.

Змістовий модуль IV.

Розвиток видавничої справи XX – початку XXIст. (14 год.)

4.1. Скласти хронологічну таблицю історії розвитку видавничої справи в незалежній Україні – 6 год.

4.2. Скласти календар книжкових виставок (на 2019 рік) – 8 год.

Змістовий модуль V.

Розвиток видавничої справи України XX – початку XXIст. (14 год.)

5.1. Зробіть презентацію сучасного стану видавничої діяльності України за даними книжкової палати за 2018 рік в системі "Power-Point" – 14 год.

Оцінювання самостійної роботи здійснюється за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;

3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;

4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється самостійно кожним студентом в електронному вигляді на електронному курсі або здаються в роздрукованому вигляді.

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля. Оцінюється за виконання завдань у формі, зазначеній викладачем робочій програмі. Форми модульного контролю – проведення модульних робіт, що передбачають вирішення творчих завдань, ситуативних задач, самостійне створення документів тощо. Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 5, виконання кожної роботи є обов'язковим.

Модульна контрольна робота № 1

Завдання: проходження тестового завдання на електронному курсі за містом матеріалу першого модуля. Кількість запитань 25. Тестове завдання передбачає різні форми тестових запитань. Кількість спроб проходження тесту – 1. Максимальний час на проходження тестового завдання – 1 год.20 хв.

Модульна контрольна робота № 2

Завдання: проходження тестового завдання на електронному курсі за містом матеріалу другого модуля. Кількість запитань 25. Тестове завдання передбачає різні форми тестових запитань. Кількість спроб проходження тесту – 1. Максимальний час на проходження тестового завдання – 1 год.20 хв.

Модульна контрольна робота № 3

Завдання: проходження тестового завдання на електронному курсі за містом матеріалу третього модуля. Кількість запитань 25. Тестове завдання передбачає різні форми тестових запитань. Кількість спроб проходження тесту – 1. Максимальний час на проходження тестового завдання – 1 год.20 хв.

Модульна контрольна робота № 4

Завдання: проходження тестового завдання на електронному курсі за містом матеріалу четвертого модуля. Кількість запитань 25. Тестове завдання передбачає різні форми тестових запитань. Кількість спроб проходження тесту – 1. Максимальний час на проходження тестового завдання – 1 год.20 хв.

Модульна контрольна робота № 5

Завдання: проходження тестового завдання на електронному курсі за містом матеріалу п'ятого модуля. Кількість запитань 25. Тестове завдання передбачає різні форми тестових запитань. Кількість спроб проходження тесту – 1. Максимальний час на проходження тестового завдання – 1 год.20 хв.

6.4. Критерії оцінювання:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння структурувати та систематизувати викладений матеріал у вигляді чітких відповідей за заданим форматом за визначений проміжок часу;
- 5) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань;
- 6) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмовій роботі;
- 7) лаконічність та структурність відповіді на питання, якість і самостійність виконання завдання; чіткість та самоорганізація у виконанні завдання.

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань. Правильне виконання всіх завдань оцінюється максимально у 25 балів.

6.5. Орієнтовний перелік питань для підготовки до іспиту

1. Стародавня бібліотека Ашшурбанапала.
2. Книжкове Святилище в Ізраїлі.
3. Олександрійська бібліотека.
4. Велесова книга.
5. Літопис Аскольда.
6. Швайпольт Фіоль.
7. Степан Дропан.
8. Кам'яна Могила.
9. Миссал або глаголичні листи.
10. Остромирове Євангеліє.

11. Реймське Євангеліє.
12. Бі Шен.
13. Лауренс Костер.
14. Йоган Гутенберг.
15. Прокопій Вальдфогель.
16. Фестський диск.
17. Іван Федоров.
18. Стівен Бей.
19. Памфіліо Костальді.
20. Михайло Сльозка.
21. Князь Костянтин Острозький.
22. Почаївська друкарня.
23. Перша друкарня в Чернігові.
24. Друкарня Лазаря Барановича.
25. Друкарня Львівського ставропігійного братства.
26. Друкарня Києво-Печерської лаври.
27. Друкарня Київського університету.
28. Михайло Максимович.
29. Валуєвський циркуляр.
30. Емський указ.
31. Царський маніфест від 17 жовтня 1905 року.
32. Іван Огієнко.
33. Часопис “ Наше життя”.
34. Часопис “Друкар”.
35. Головліт.
36. Видавнича справа УНР.
37. Український науковий інститут у Берліні.
38. Видавництво «Українське слово».
39. Видавництво Української Молоді.
40. Видавництво “Українська Трибуна”.
41. Видавництво “Орлик”.
42. Видавництво “Молоде життя” .
43. «Дніпрова хвиля» Олекси Вінтоняка.
44. “Український Друкар”.
45. «Тризуб».
46. Журнал «Україна».
47. Українська бібліотека імені Симона Петлюри в Парижі.
48. Перша українська друкарня у Франції.

49. «Руська друкарня» в Канаді.
50. «Українська видавнича спілка».
51. Видавництво «Наша культура».
52. Видавництво Івана Тиктора.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Історія видавничої справи»

Разом: 180 год., лекції – 20 год., семінари – 50 год., самостійна робота – 70 год., підсумковий контроль – 10 год. ПК екзамен

Модулі	Змістовий модуль 1.					Змістовий модуль 2.				
Назва модуля	Зародження і розвиток книгодрукування.					Історія книгодрукування у XVI - XVIII ст.				
Кількість балів за модуль	85 балів					85 балів				
Лекції	1		2			3			4	
Теми лекцій	Зародження видавничої справи у світі. Історичний аспект.		Рукописна книга середньовіччя. Світові осередки рукописання.			Книгодрукування у країнах Європи у XVI– XVIII			Друкарство на Київщині, Поліссі та Чернігівщині.	
Семінари	Передумови виникнення книгодрукування, первісний видавничий матеріал. (10+1 балів)	Світові осередки рукописання (10+1 балів)	Рукопис на книга Русі. (10+1 балів)	Життя та діяльність винахідників друкарства (Лауренс Янсзон Костер, Йоган Гуттенберг) (10+1 балів)	Життя та діяльність Ш.Фіоля, І.Федорова, С.Дропана (10+1 балів)	Книгодрукування у XVI– XVIII ст.: Англія, Іспанія, Нідерланди. (10+1 балів)	Видавничі справи Європи у XVI– XVIII ст.: Німеччина, Італія, Франція. (10+1 балів)	Видавничі справи у Польщі, Чехії, Болгарії та інших слов'янських країнах у XVI– XVIII ст. (10+1 балів)	Видавничі діяльність Києво-Печерської лаври у XVII–XVIII століттях. (10+1 балів)	Видавничий рух інших національностей на етнографічних землях України. (10+1 балів)
СР	5					5				
Види поточног о контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)				

Модулі	Змістовий модуль 3.					Змістовий модуль 4.		
Назва модуля	Видавнича справа XIX – початку XXст.					Розвиток видавничої справи XX – початку XXIст.		
Кількість балів за модуль	90 балів					68 балів		
Лекції	5		6			7	8	
Теми лекцій	Вплив науково-технічного прогресу на друкарську справу у кінці XIX початку XX ст.		Видавнича справа в умовах цензурних обмежень і заборон (XIX ст.)			Розвиток видавничої справи XX – початку XXIст.	Інноваційні технології та міжнародне співробітництво у світовому книговидаванні.	
Семінари	Книговидавнича галузь у Західній Європі XIX століття (на прикладах Великої Британії, Франції та Німеччини) (10+1 балів)	Видавничий комплекс Сполучених Штатів Америки та Канади XIX століття. (10+1балів)	Видавнича діяльність М.Драгоманова, Б.Грінченка, І.Франка, М.Грушевського (10+1 балів)	Особливості розвитку наукового книговидавання. Видатні редактори і видавці університетських видавництв. (10+1 балів)	Видавничий рух доби визвольних змагань (10+1 балів)	Видавнича справа Східної і Центральної Європи XX ст. (10+1 балів)	Створення видавничих конгломератів (10+1 балів)	Міжнародне співробітництво у світовому книговидаванні.(10+1 балів)
СР	5		5			5	5	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)		

Змістовий модуль 5.						
Розвиток видавничої справи України ХХ – початку ХХІст.						
107 балів						
9			10			
Видавнича справа радянської доби.			Видавнича справа в незалежній Україні 1991-2019 роки.			
Книгодрукування в УРСР. Самвидав. (10+1 балів)	Українська видавнича справа радянської доби та за кордоном (Німеччина, Франція, Канада) (10+1 балів)	Видавнича справа і дисидентський рух (10+1 балів)	Особливості книговидавання України в період розпаду СРСР (10+1 балів)	Формування державної політики у видавничій галузі (10+1 балів)	Міжнародне співробітництво (10+1 балів)	Сучасний стан книговидавничої галузі та основні тенденції розвитку (10+1 балів)
5						
Модульна контрольна робота (25 балів)						

Разом 435 балів, коефіцієнт 7,3.

8. Рекомендовані джерела

Базові

1. Огієнко І. Історія українського друкарства / Упорядк., передмова і примітки М. Тимошика. - К.: Либідь, 1994. - 448 с.
2. Тимошик М. Історія видавничої справи: Підручник. – К.: Наша культура і наука, 2003. – 496 с. (Перевидання 2007 р.)
3. Тимошик М. Її величність – книга. Історія видавничої справи Київського університету. 1834-1999: Монографія / Передмова В. В. Скопенка. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 308 с.

Додаткові

1. Биковський Л. У службі українській книжці / Упорядники Л. Винар, Я. Ісаєвич. – Львів-Нью-Йорк, 1997. – 326 с.
2. Булгаков Ф.И. Иллюстрированная история книгопечатания и типографского искусства : Т. 1 : С истории изобретения книгопечатания по XVIII век включительно / Ф. И. Булгаков. - СПб. : А. С. Суворин, ценз. 1889. - VIII, 365 с., ил.
3. Владимиров В. Всеобщая история книги. – М.: Книга, 1988. – 388 с.
4. Грінченко Б. Про книги: як їх вигадано друкувати. — К., 1908.— 48 С.
5. Животко А. Історія української преси / Упорядк., передм. і примітки М. Тимошика. – К.: Наша культура і наука. 2000. - 368 с.
6. Запаско Я., Мацюк О., Стасенко В. Початки українського друкарства. - Львів: Центр Європи, 2000. - 222 с.
7. Збірник законів та розпоряджень Робітничо-селянського уряду України. – Харків, 1931. – 296 с.
8. Зелінська Н. Наукове книговидання в Україні Історія та сучасний стан: Навч. посібник, - Львів: Світ, 2002. - 268 с.
9. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. – Львів: І-т українознавства, 2002. – 520 с.
10. История книги / Под ред. А. А. Говорова и Т. Г. Куприяновой. – М.: Светотон, 2001. – С. 5-36. (Гл. 1. «Книга как предмет исторического изучения»; гл. 2 «Методы изучения истории книги»; гл. 3. «Источниковедение истории книги»; гл. 4 «Историография истории книги»).
11. Капр Альберт. Иоганн Гутенберг. Личность в истории. - С.П.: Вита нова. 2011. – 578с.
12. Ківшар Т. Український книжковий рух як історичне явище (1917-1923). – К.: Логос, 1996. – 344 с.
13. Книга і друкарство на Україні / За ред. П. Попова. - К.: Наукова думка, 1964. - 314 с.
14. Левчук О. Книгоспілка: Становлення кооперативного книговидання в Україні. – К.: 2001. - 158 с.
15. Любинский В. С. На заре книгопечатания. — М., 2006. — 168 с.
16. Максимович М. «Київ явився градом великим»: вибрані українознавчі праці. – К.: Либідь, 1994. – 464 с.

17. Михайлин І. Нарис історії журналістики Харківської губернії. 1812-1917. – Харків: Колорит, 2007. - 366 с.
18. Мэн Джон. Иоганн Гутенберг. - М.: Эксмо, 2012. – 304 с.
19. Немировский Е. Изобретение Иоганна Гутенберга. Из истории книгопечатания. Технические аспекты. – М.: Наука, 2000. – 659 с.
20. Низовий Микола, Тимошик Микола. Українське друкарство і видавнича справа на сторінках російської енциклопедії “Книга” // Друкарство. 2000. № 6. С. 90-93.
21. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). Свята Почаївська лавра / Упорядк, передмова і примітки М. Тимошика. – К.: Наша культура і наука, 2008. – С. 344-378. (Розд. «Почаївська друкарня»).
22. Рукописна україніка: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 20-21 вересня 1996 року. – Львів, 1999. – 652 с.
23. Скрипник Т. Висвітлення розвитку вітчизняного друкарства в 1917-1920 рр. (за матеріалами часопису “Друкар” // Вісник Книжкової палати. - 1998. - С. 30-32.
24. Тимошик М. До історії цензурних утисків українського друкованого слова в період проголошення конституційних свобод (1905-1917) // Журналістика, преса, радіо, телебачення. - К., 1993. - № 25. - С. 55-63.
25. Тимошик М. Першодруки (інкунабули) // Українська мова. Енциклопедія. - Вид. 2-ге. – К.: УРЕ, 2004. – С. 473. (1)
26. Тимошик М. Стародавня рукописна книга в світі: попередники, ранні осередки, роль у суспільному поступі // Вісник Книжкової палати. – 2002. – №4. - С. 22-27.
27. Тимошик Микола. Історія українського друкованого слова потребує переосмислення // Літературна Україна. - 2002. - 21 березня.
28. Тимошик М. Сходження до книжкового Святилища: до тисячоліття української книги // Друкарство. - 1999. - № 3. –т С. 8-10.
29. Тимошик М. Українська книжка як об'єкт фальсифікацій, або що стоїть за так званою полемікою новітніх опонентів українського відродження в гуманітарних дослідженнях // Дзеркало тижня. - - 2007. – Ч. 40. – 27 жовтня.
30. Тимошик М. Валуєвський та Емський цензурний циркуляри і їх вплив а розвиток української демократичної журналістики і літератури // Засоби масової інформації й утвердження державного суверенітету України. - Львів, 1993. - С. 128-131.
31. Тимошик М. Заборонена українська книга: до питання створення мартирологу знищених видань на основі колишніх архівів цензурних управлінь // Актуальні проблеми розвитку архівної справи в Україні. - К., 1996. - С. 8-10.
32. Тимошик М. “К печатанию не должно быть позволено”: історія цензури українського друкованого слова // Урок української. 2000. - № 3. - С.10-13; № 4. - С. 15-19
33. Український Інститут книгознавства // Українська енциклопедія. – У 10 т. - Т.9. – С. 3433.
34. Українське питання / Пер з рос., упоряд., передм. та приміт. М. С. Тимошика. - К., 1997. - 220 с.

35. Українська книга в контексті світового книговидання / Афонін О.А., М.І Сенченко. – К. : Кн.палата України, 2009.

Основні засади видавничого бізнесу/ В.І.Теремко. – К. :Академвидав, 2009.

36. Якимович Б. Іван Франко – видавець: книгознавчі та джерелознавчі аспекти. – Львів, 2006. - 692 с.

37. Іноземні інвестиції : офшорні зони та їх інституції в міжнародному бізнесі : навч. посіб. / В. А. Вергун, О. І. Ступницький. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012.

38. Рейтинг 50 найвпливовіших книговидавництв світу знову без українців/ О.А.Осмоловська.

<http://blog.liga.net/user/oosmolovska/article/28013.aspx>

Інформаційні ресурси

<http://antipedagogika.com/knizhnaya-yarmarka-2014/>

<http://bit.ua/2014/03/6-myrovyyh-knyzhnyh-yarmarok-v-2014-hodu/>

<http://www.pro-books.ru/bookfairs2014>

<http://bit.ua/2014/03/6-myrovyyh-knyzhnyh-yarmarok-v-2014-hodu>

<http://www.buchmesse.de/de/>

<https://www.internationalpublishers.org>

<https://www.publishersweekly.com>

<http://www.chytomo.com>

Електронні бібліотеки

<http://www.libportal.org.ua/>

<http://elib.nplu.org/collection.html?id=56&page=4>

<http://elib.nplu.org/collection.html?id=56&page=4>

ДОДАТКИ

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль І.

Зародження і розвиток книгодрукування.

Семінар 1. Передумови виникнення книгодрукування, первісний видавничий матеріал. (2 год.)

1. Передвісники сучасного письма, види та особливості (предметне письмо, піктограми, ідеографічне письмо, звукове).
2. Різновиди першого видавничого матеріалу (камінь, глина, кістки тварин, дерево, бамбукові пластини, шовк, пергамент, папірус, папір).
3. Стародавні форми первісних книг.
4. Світові осередки рукописання, писемні пам'ятки Стародавнього світу.

Література

Основна: [1]; додаткова: 1, 2, 4, 7, 19.

Семінар 2. Світові осередки рукописання. (2 год.)

1. Писемні пам'ятки Ассирії, Єгипту.
2. Писемні пам'ятки Китаю.
3. Писемні пам'ятки Греції та Риму.
4. Манускрипти Візантії.

Література

Основна: [3], [1]; додаткова: [11].

Семінар 3. Рукописна книга Русі. (2 год.)

1. Соціальна, інформаційна та пізнавальна функція перших рукописних текстів.
2. Протоукраїнський архів «Кам'яна могила».
3. Велесова книга – найдавніша рукописна пам'ятка української культури.
4. Реймська Євагнелія.

Література

Основна: [2], [3]; додаткова: [6].

Семінар 4. Життя та діяльність винахідників друкарства (Лауренс Янсзон Костер, Йоган Гуттенберг). (2 год.)

1. Доля друкарського винаходу.
2. Лауренс Янсзон Костер.
3. Йоган Гуттенберг.
4. Поширення друкарства в Європі. Відмінності технології друкарства на Заході і Сході.
5. Противники друкарства. Значення друкарства: редакційно-видавничий аспект.

Література

Основна: [1], [3]; додаткова: [6], [3], [18].

Семінар 5. Життя та діяльність Ш.Фіоля, І.Федорова, С.Дропана. (2 год.)

1. Ш.Фіоль.

2.І.Федоров.

3. С.Дропан.

4. Причини виникнення та доказова база концепцій Російська (радянська) концепція. Концепція західних учених. Концепція Івана Огієнка. Концепція Ореста Мацюка і Якіма Запаска.

Література

Основна: 1,2,3; додаткова: 9,10,15,21,26,33

Змістовий модуль II.

Історія книгодрукування у XVI - XVIII ст.

Семінар 6. Книгодрукування у XVI– XVIII ст.: Англія, Іспанія, Нідерланди. (2 год.)

1.Історія появи друкарських верстатів в Англії. Університетські друкарні.

Утворення королівської типографії. Початок книгодрукування в Англії.

Система розповсюдження книг у Великій Британії XVI ст.

2.Видавнича справа Іспанії XVI ст.

3.Видавнича справа в Нідерландах у XVI ст.

Література

Основна: [1], [2]; додаткова: [11].

Семінар 7. Книгодрукування у XVI– XVIII ст.: Німеччина, Італія, Франція. (2 год.)

1.Видавнича справа Німеччини XVI–XVIII ст..

2.Видавнича справа в Італії XVI–XVIII ст.

3.Видавнича справа у Франції XVI–XVIII ст. Принципи функціонування книговидавництва. Друкована книга як елемент технічного прогресу.

Література

Основна: [1], [2]; додаткова: [11].

Семінар 8. Видавнича справа у Польщі, Чехії, Болгарії та інших слов'янських країнах у XVI – XVIII ст. (2 год.)

1.Видавнича справа Польщі XVI–XVIII ст..

2.Видавнича справа в Чехії XVI–XVIII ст.

3.Видавнича справа у Болгарії XVI–XVIII ст.

4. Видавнича справа в інших слов'янських країнах у XVI – XVIII ст.

Література

Основна: [1], [2]; додаткова: [11].

Семінар 9. Видавнича діяльність Києво-Печерської лаври у XVII-XVIII століттях. (2 год.)

- 1.Заснування друкарні: перекази, документальні свідчення. Єлисей Плетенецький. Папір і папірні для друкарні.
2. Початок книгодрукування в Лаврі. Загальні умови, характер і особливості печерського книговидання.
- 3.Вплив печерських видань на культуру народів Європи.

Література

Основна: [1], [2], [8]; додаткова: [11].

Семінар 10. Видавничий рух інших національностей на етнографічних землях України. (2 год.)

- 1.Польське друкарство.
- 2.Єврейське друкарство.
- 3.Російське друкарство.

Література

Основна: [2], [5]; додаткова: [9].

Змістовний модуль III. Видавнича справа XIX – початку XXст.

Семінар 11. Книговидавнича галузь у Західній Європі XIX століття (на прикладах Великої Британії, Франції та Німеччини). (2 год.)

1. Загальні тенденції розвитку книговидавничої галузі у Західній Європі XIX століття.
2. Особливості книговидання Великої Британії.
3. Особливості книговидання Франції.
4. Особливості книговидання Німеччини.

Література

Основна: [2], [5]; додаткова: [13].

Семінар 12. Видавничий комплекс Сполучених Штатів Америки та Канади XIX століття. (2 год.)

Колективна робота у групах. Підготувати доповідь про одного з представників видавничого комплексу Сполучених Штатів Америки та Канади XIX століття.

Література

Основна: [1], [2], [8]; додаткова: [11].

Семінар 13. Видавнича діяльність М.Драгоманова, Б.Грінченка, І.Франка, М.Грушевського. (2 год.)

1. Видавнича справа М.Драгоманова.
2. Видавнича справа Б.Грінченка.
3. Видавнича діяльність І.Франка.
4. Видавнича діяльність М.Грушевського.

Література

Основна: [2], [3]; додаткова: 3,10,13,17,20,21,22,24

Семінар 14. Особливості розвитку наукового книговидання. Видатні редактори і видавці університетських видавництв. (2 год)

Проведення гри «Що? Де? Коли?» 2 команди, підготовка питань з теми семінару.

Література

Основна: [2], [3]; додаткова: 3,13,17,20,22,24

Семінар 13. Видавничий рух доби визвольних змагань. (2 год.)

1. Ситуація з українським друком напередодні Лютневої революції 1917 року.

2. Відновлення цензури. Напівлегальне книговидання.

3. Формування нової видавничої мережі.

4. Політика українських урядів у видавничій справі.

5. Видавництва «Час», «Криниця», «Вернигора», «Друкар», «Вік», «Дзвін»: засновники, редактори, тематичний репертуар.

Література

Основна: [2], [1]; додаткова: 3,10,13,17,20,21,22,24.

Змістовий модуль IV.

Розвиток видавничої справи XX – початку XXI ст.

Семінар 16. Видавнича справа Східної і Центральної Європи XIX -XX ст. (2 год)

1. Основні загальні тенденції.

2. Вплив політичної ситуації у світі на розвиток видавничої справи.

3. Найбільші видавничі осередки регіону.

Література

Основна: [2], [3]; додаткова: [6], [11].

Семінар 17. Створення видавничих конгломератів. (2 год)

1. Історія створення видавничих ТНК.

2. Визначення, особливості поняття ТНК.

3. Характеристика основних сучасних видавничих ТНК. Топ 5 видатних гравців на сучасному світовому ринку.

Література

Основна: [2], [3]; додаткова: [6], [11], [7], [13].

Семінар 18. Вплив інноваційних технологій та міжнародне співробітництво у світовому книговиданні. (2 год)

1. Розвиток електронного книговидання.

2. Міжнародна договірна база.

3. Міжнародні книжкові проекти.

4. Міжнародні книжкові ярмарки-виставки.

Література

Основна: [2], [3]; **додаткова:** [6], [11], [7], [37], [35], [38],

Змістовний модуль V.

Розвиток видавничої справи України XX – початку XXIст.

Семінар 19. Книгодрукування в УРСР. Самвидав. (2 год.)

- 1.Творення нової книговидавничої системи. Становлення законодавчої бази. Державні органи щодо управління видавничою справою.
- 2.Еволюція видавничої мережі радянського типу. Формування типології видавництв. Структура українського книговидання напередодні розвалу Радянського Союзу.
- 3.Головліт як чинник придушення інакодумства в друкарській справі.
- 4.Самвидав.

Література

Основна: [1], [2]; додаткова: 4, 7, 15, 23.

Семінар 20. Українська видавнича справа радянської доби та за кордоном (Німеччина, Франція, Канада) (2 год)

- 1.Українська еміграція і друковане слово.
- 2.Видавнича діяльність часопису “Тризуб”.
- 3.Перша українська книгарня Парижа.
- 4.Перша українська друкарня у Франції.
5. Видавництва й часописи першої хвилі еміграції в Канаді. Друковане слово другої і третьої хвиль еміграції.
- 6.Сучасний період. Видавничі центри новітньої доби.

Література

Основна: [2], [3]; додаткова: [9], [15], [22].

Семінар 21. Видавнича справа і дисидентський рух (2 год)

1. Визначення понять «дисидент» та «дисидентський рух».
2. Розвиток «інтелектуального» дисидентства в Україні.
3. Видавничі здобутки та втрати дисидентського періоду.

Література

Основна: [1], [2]; **додаткова:** 4, 7, 15, 23.

Семінар 22. Особливості книговидання України в період розпаду СРСР (2 год)

1. Руйнація видавничої системи.
2. Особливості функціонування книгорозповсюдження.
3. Пошук нових форм і методів на книжковому ринку.

Література

Основна: [1], [2]; **додаткова:** 4, 7, 15, 23, 35, 36, 37.

Семінар 23. Формування державної політики у видавничій галузі (2 год)

1. Історичний аспект.
2. Державні інституції у видавничій галузі.
3. Формування та реалізація державних видавничих програм.
4. Світовий досвід.

Семінар 24. Міжнародне співробітництво (2 год)

1. Міжнародна договірна база видавничого бізнесу.
2. Інформаційні ресурси.
3. Міжнародні книжкові проекти, популяризація читання.
4. Міжнародна асоціація видавців (МАВ), актуальні питання на порядку денному міжнародних видавців.
5. Міжнародні книжкові виставки.

Література

Основна: [1], [2]; **додаткова:** 4, 7, 15, 23, 35, 36, 37.

Семінар 25. Сучасний стан киговидавничої галузі та основні тенденції розвитку (2 год)

1. Організаційний та законодавчий аспект видавничої справи.
2. Статистичний аналіз розвитку галузі 2017-2018 рр.
3. Успішні видавництва сучасної України. Перспективи розвитку.
4. Книжкові проекти сучасної України.

Література

Основна: [1], [2]; **додаткова:** 3,5,7,10,17,22,27, 35, 36, 37.